

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:732

av Anette Åkesson (M)

Frivillig dödshjälp

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta utreda frivillig dödshjälp för att Sverige ska kunna få en bred och öppen debatt kring viktiga etiska frågor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta utreda hur den palliativa vården i Sverige bör utvecklas de kommande åren för att bli mer jämlik över hela landet, då bostadsort inte skall avgöra vilken vård och omsorg man ges i livets slutskede, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under sommaren har debatten om frivillig dödshjälp varit intensiv med artiklar och tv-reportage. Harald Norbelie skriver på DN Debatt 2015-08-02 att ”Sverige måste våga utreda frågan om frivillig dödshjälp” utifrån situationen att själv befinna sig i en svår situation i livets slutskede. Han skriver bland annat: ”Jag kommer inte att ha något att säga till om då jag ska dö. Oavsett hur meningslös den sista tiden blir. Oavsett smärta. Då blir jag omyndigförklarad. Annars talas gärna om ’patientinflytande’. Men inte nu. Vårt lands oförmåga att hantera döden skrämmer mig.”

Frågan om frivillig dödshjälp är svår och komplex att ta ställning till men den engagerar många. Ingen vet hur man själv skulle reagera om man får en allvarlig sjukdom och slutet närmar sig. Samtidigt är blotta föreställningen om att man inte själv har möjlighet att fatta beslutet att få sluta leva när döden ändå är nära och smärtorna olidliga svår att acceptera. Det innebär en känsla av otrygghet för många fler än för dem som råkar ut för situationen.

Patientinflytandet har de senaste åren förstärkts. Sedan 1 januari 2015 har vi en ny patientlag. Syftet med lagen är att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet. Det är positivt. Men frågan om patienten vill bestämma att avsluta sitt eget liv på ett värdigt sätt hanteras inte.

Att en fråga är känslig är i sig inte ett argument för att inte diskutera den. Det finns många kloka argument för frivillig dödshjälp och det finns många goda argument emot. Samtidigt finns möjligheten till dödshjälp i flera andra europeiska länder. Där finns kunskaper och beprövade erfarenheter som är värdefulla att beakta. Dessutom är en stor majoritet av Sveriges befolkning positivt inställd till frivillig dödshjälp för den som är bortom all hjälp, enligt en avhandling på Karolinska Institutet respektive en Sifundersökning från 2010.

Slutsatsen måste vara att det är hög tid att vi i Sverige utreder frågan om frivillig dödshjälp.

Samtidigt är det viktigt att vi har en god palliativ vård i livets slutskede. Nu ser det väldigt olika ut i landet. Därför bör även den palliativa vården utredas med syftet att säkerställa en god vård och omsorg i livets slutskede oberoende av bostadsort.

Harald Norbelie avled 2015-09-06.

Anette Åkesson (M)